

Leraren

Vermeulen van **Risbo** en Van der Aa van **ECORYS** onderzoeken wat leraren bindt aan het onderwijs. De belangrijkste factor die zij hiervoor vinden, is een goede begeleiding tijdens de eerste jaren als leraar. Baanzekerheid is volgens Vermeulen en Van der Aa een belangrijke factor voor het al dan niet aanblijven van een beginnende leraar. De moeite om een baan te vinden en het belang dat beginnende leraren hechten aan salaris blijken geen invloed te hebben op de baanlengte. Voor de ervaren leraren die meer dan tien jaar in het onderwijs werken, vinden Vermeulen en Van der Aa dat zij vooral in het onderwijs blijven door intrinsieke motivatie en door de mogelijkheden tot zelfontplooiing.

Vermeulen, R. en R. van der Aa (2008) *Wat leraren bindt aan het onderwijs*. Rotterdam: Risbo en ECORYS.

Globalisering

De **Sociaal Economische Raad** adviseert het kabinet op het gebied van globalisering. De SER ziet in Nederland een krachtige economie die goed voorbereid is op globalisering, maar ziet ook mogelijkheden om het Nederlandse beleid op enkele punten te verbeteren. De Raad pleit voor een versterking van de innovatie-agenda, het aantrekkelijker maken van het vestigingsklimaat en het verbeteren van de bestuurlijke slagvaardigheid door onder andere het verlagen van de administratieve lasten. De SER legt daarnaast de nadruk op de mogelijkheden om duurzame globalisering te bevorderen, zoals het universeel maken van de regels van de International Labour Organization.

SER (2008) *Ontwerpadvies duurzaam globaliseren: een wereld te winnen*. Den Haag: Sociaal Economische Raad.

Arbeidsveiligheid

De Arbeidsinspectie brengt namens het **Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid** haar jaarverslag uit. Hieruit blijkt dat de Arbeidsinspectie vorig jaar 36.621 inspecties heeft uitgevoerd. Bij achttien procent van deze inspecties was sprake van overtredingen, een verlaging met vijf procentpunt ten opzichte van 2006. Volgens de Arbeidsinspectie heeft dit deels te maken met het vrije verkeer van

werknemers, zodat bijvoorbeeld Polen legaal in Nederland kunnen werken. Ook strengere controles spelen een rol. De bedrijven in overtreding bleken in 2007 bij herkeuring nog in drie procent van de gevallen in overtreding te zijn, een verlaging ten opzichte van 2006, toen dit nog zes a tien procent betrof.

Arbeidsinspectie (2008) *Jaarverslag 2007*. Den Haag: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Nepproducten

In het maandblad *Forum* bericht **VNO-NCW** dat de handel in namaakproducten in 2005 naar schatting 200 miljard dollar bedroeg, een bedrag dat gelijk staat aan ongeveer twee procent van de totale wereldhandel. Ruim tachtig procent van deze namaakproducten komt uit China. Om de handel in nepproducten tegen te gaan zijn er plannen voor een internationaal verdrag tegen namaakproducten, de *Anti-Counterfeiting Trade Agreement* (ACTA). VNO-NCW ziet problemen in de handhaving van een dergelijke overeenkomst: de kosten zijn hoog omdat de douane niet onmiddellijk aan de producten kan zien of het namaak betreft. In afwachting op nader onderzoek blijven de verdachte containers tegen hoge kosten in de haven liggen.

VNO-NCW (2008) *We worden genept*. *Forum*, no. 11, juni 2008.

Vrouwelijke ondernemers

Uit onderzoek van Verheul, Thurik en Grillo van de **Scientific Analysis of Entrepreneurship and SMEs** blijkt dat vrouwen minder vaak ondernemer worden dan mannen. Verheul *et al.* onderzoeken de invloed van onder andere risicopreferentie, sociale normen en de preferentie om als ondernemer te beginnen. Mannen en vrouwen blijken met name in hun preferenties om ondernemer te worden te verschillen. Bij degenen die aangeven voor zichzelf te willen beginnen bestaat er tussen mannen en vrouwen geen significant verschil in het aandeel dat uiteindelijk ondernemer wordt.

Verheul, I., R. Thurik en I. Grillo (2008) *Explaining preferences and actual involvement in self-employment: new insights into the role of gender*. Zoetermeer: Scientific Analysis of Entrepreneurship and SMEs.

Kwaliteit zorg

Machado, Mora en Romero-Medina proberen voor het **Centre for Economic Policy Research** een nieuwe methode te vinden om de kwaliteit van ziekenhuizen te meten. Zij stellen dat het gebruik van veelgebruikte indicatoren, zoals sterftcijfers, ervoor zal zorgen dat ziekenhuizen risico's zullen selecteren; oftewel alleen de relatief gezonde patiënten zullen willen behandelen. Machado *et al.* formuleren een indicator aan de hand van de keuzes voor welk ziekenhuis beginnende medische specialisten hun co-schappen willen doen. Hierbij gaan zij ervan uit dat goede ziekenhuizen goede training kunnen verzorgen, dat beginnende medische specialisten goed geïnformeerde beslissers zijn en dat beginnende medische specialisten een coschap van hogere kwaliteit beter waarderen dan een van lagere kwaliteit. Met deze assumpties stellen Machado *et al.* dat de beste ziekenhuizen kunnen rekenen op de beste specialisten.

Machado, M.P., R. Mora, R. en A. Romero-Medina (2008) *A methodology to measure hospital quality using physicians' choice over training vacancies*. CEPR discussion paper no. 6850.

SINDS 1916

De dollar

Aan het begin van de 21ste eeuw lijkt de dollar zijn bijzondere status als internationale reserve-eenheid te verliezen, berichten Boonstra en Marey in het economisch kwartaalbericht van de **Rabobank**. Zij vragen zich af of de euro de rol van de dollar kan overnemen en vergelijken dit met de manier waarop de dollar de rol van de pond heeft overgenomen na de Tweede Wereldoorlog. Boonstra en Marey stellen dat, hoewel de financiële positie van de Verenigde Staten sterk is verzwakt, het eurogebied niet dezelfde dominante positie op het wereldtoneel inneemt als de VS na de Tweede Wereldoorlog. Ze voorzien hierdoor dat de positie van de dollar niet snel overgenomen zal worden door de euro. Op termijn verwachten Boonstra en Marey echter wel dat de dollar enigszins zal wijken voor de euro, door enkele structurele zwaktes in de Amerikaanse economie, zoals het hoge overheidsspaartekort.

Boonstra, W. en P. Marey (2008) *Economisch kwartaalbericht juni 2008*. Utrecht: Rabobank.

Voedselprijzen

Voor het **Landbouw Economisch Instituut** proberen Banse, Nowicki en Van Meijl te verklaren waarom voedselprijzen op het moment zo hoog zijn. De belangrijkste langetermijntrends die de voedselvraag stimuleren zijn populatiegroei en macro-economische groei. Voor de korte termijn zien Banse *et al.* een combinatie van lage inventarissen, het weer en de vraag naar biologische brandstoffen als oorzaken voor een sterke stijging van de prijs van voedsel. Op de korte termijn moeten overheden voedselhulp geven en op de lange termijn moeten zij zorgen voor vergroting van de productiecapaciteit. Banse *et al.* stellen dat de huidige voedselcrisis geen prijencrisis mag heten, maar benoemd moet worden als een inkomenscrisis, omdat de hoge voedselprijzen voornamelijk de lage inkomens treffen.

Banse, M., P. Nowicki en H. van Meijl (2008) *Why are current world food prices so high?* Wageningen: Landbouw Economisch Instituut.

O&O-spillovers

In een discussieartikel voor het **National Bureau of Economic Research** schrijven Coe, Helpman en Hoffmaister over de internationale spillovers van Onderzoek en Ontwikkeling (O&O) en hoe deze worden beïnvloed door instituties. Coe *et al.* stellen dat binnenlandse en buitenlandse O&O-uitgaven een belangrijk positief effect hebben op economische groei. Vooral landen waar de kwaliteit van universiteiten hoog is, profiteren van internationale O&O-uitgaven door een hogere economische groei. Ook blijkt uit het onderzoek van Coe *et al.* dat landen wier rechtssysteem gebaseerd is op dat van Duitsland of Engeland meer profiteren van O&O-uitgaven dan landen met een Scandinavisch of Frans rechtssysteem.

Coe, D.T., E. Helpman en A.W. Hoffmaister (2008) *International R&D spillovers and institutions*. NBER working paper no. 14069.

Infrastructuur

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid is bezorgd over de kwaliteit van de infrastructuur. De raad stelt dat de laatste jaren de aandacht van beheerders en marktpartijen vooral gericht was op kostenefficiëntie waardoor de aandacht voor het publieke langetermijnbelang van infrastructuur op de achtergrond is geraakt. De WRR ziet een potentieel risico voor de leveringszekerheid en duurzaamheid van voorzieningen als water, energie en transport. Vanwege de infrastructurele diversiteit stelt de WRR dat de oplossing voor het infrastructuurprobleem niet voor elke sector dezelfde kan zijn. Wel geldt, volgens de WRR, dat er voor elke sector gekeken moet worden naar een nieuwe rolverdeling tussen beheerders, gebruikers en overheid.

WRR (2008) *Sturen op infrastructuur*. Den Haag: Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid.

Commissie Arbeidsparticipatie

De Commissie Arbeidsparticipatie onder leiding van Bakker heeft het **Centraal Planbureau** gevraagd de effecten te berekenen die de diverse voorstellen van de commissie op de arbeidsparticipatie en houdbaarheid van de overheidsfinanciën hebben. Om de arbeidsparticipatie van ouderen te verhogen stelt de Commissie Arbeidsparticipatie voor om de pensioenleeftijd tussen 2016 en 2051 elk jaar met een maand op te laten lopen. Deze maatregel verhoogt volgens het CPB in een voorzichtige schatting de werkgelegenheid met 0,9 procent en verbetert de houdbaarheid van de overheidsfinanciën met 0,9 procent van het bbp. De fiscalisering van de AOW in combinatie met een hogere arbeidskorting voor ouderen verhoogt de werkgelegenheid volgens het CPB met 0,1 procent en verbetert de houdbaarheid van de overheidsfinanciën met 0,6 procent van het bbp.

CPB (2008) *Effecten van participatiebeleid*. Den Haag: Centraal Planbureau.

Schuldsaneringen

Vissers en Schut van het **Centraal Bureau voor de Statistiek** melden dat het aantal schuldsaneringen sterk is gedaald. Het eerste kwartaal van 2008 telde ongeveer 2800 schuldsaneringen, een daling van ongeveer een derde ten opzichte van het jaar ervoor. Deze verlaging valt samen met de invoering van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen op 1 januari 2008. Vissers en Schut sluiten niet uit dat deze vermindering aan de invoering van de wet te danken is of dat het meer te maken heeft met de verbeterde economische situatie. Met name het aantal schuldsaneringen in de grote steden daalt met ongeveer vijftig procent.

Vissers, W. en C. Schut (2008) *Aantal schuldsaneringen sterk gedaald*. Voorburg: Centraal Bureau voor de Statistiek.